

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola 1

Četrtek, 5. junij 2014 / 90 minut (60 + 30)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

Izpitni poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptni list.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Izpitna pola v delu A vsebuje 5 nalog polodprtga tipa, od katerih izberite in rešite 4, v delu B pa 3 naloge odprtga tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike v izpitni poli so črno-bele. Pri nekaterih nalogah, ki zahtevajo natančnejši odgovor, je enaka slika tudi v priloženi barvni prilogi. Tam, kjer se slike podvajajo, je to zapisano tudi v nalogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nalogo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

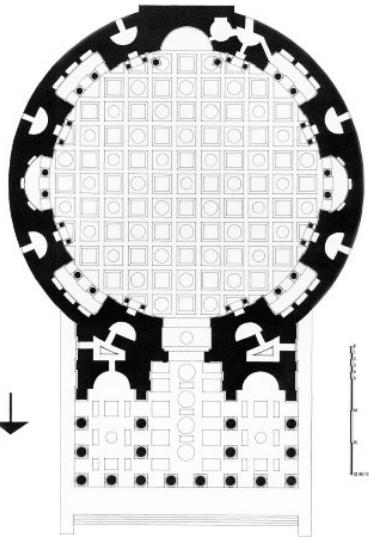
Ta pola ima 32 strani (1–32), od tega 6 praznih. Barvna priloga ima 4 strani (33–36).

M 1 4 1 5 6 1 1 1 0 2

DEL A**1. naloga: Antična rimska arhitektura****Slika 1**

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

Slika 1 a

(Vir: <http://www.projekte.kunstgeschichte.uni-muenchen.de/>. Pridobljeno: 22. 5. 2013.)

Slika 2

(Vir: J. Gympel, The Story of Architecture from Antiquity to Present, H. F. Ullmann, Bonn 2013)

- 1.1. Poimenujte zgradbi na slikah 1 in 2. Primerjajte ju glede na namen, opišite njuno arhitekturno zasnovo in razložite način gradnje.

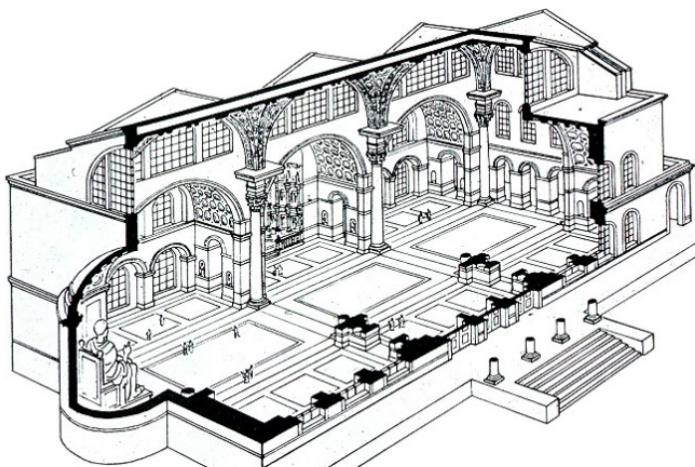
(4 točke)

- 1.2. S pomočjo slik 1 in 2 poimenujte tri konstrukcijske prvine, ki so jih rimski arhitekti uporabili pri gradnji.

(3 točke)

Slika 3

(Vir: <http://www.learn.columbia.edu/>.
Pridobljeno: 22. 5. 2013.)

- 1.3. Predstavite namen stavbe na sliki 3 in tri njene arhitekturne značilnosti.

(4 točke)

1.4. Kakšen je bil pomen te stavbe (slika 3) za nadaljnji razvoj arhitekture?

(1 točka)

1.5. Kateri gradbeni material je Rimljanim omogočal gradnjo izredno velikih stavb?

(1 točka)

Slika 4

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

Slika 5

(Vir: <http://4.bp.blogspot.com>. Pridobljeno: 9. 6. 2013.)

1.6. Poimenujte vrsti umetniških del na slikah 4 in 5 ter zapišite, čemu sta služili.

(2 točki)

2. naloga: Portret od antike do renesanse**Slika 1**

(Vir: A. Mason, A History of Western Art, McRae Books, Florence 2007)

Slika 2(Vir: www.gardenofpraise.com/ibdalex.htm.
Pridobljeno: 21. 5. 2013.)**Slika 3**

(Vir: D. Božič idr., Zakladi tisočletij: zgodovina Slovenije od neandertalcev do Slovanov, Modrijan, Ljubljana 1999)

M 1 4 1 5 6 1 1 1 0 7

- 2.1. Predmet na sliki 1 povezujemo z začetki portretne umetnosti. Čemu so služili ti predmeti? Zakaj jih povezujemo s portretno umetnostjo?

(2 točki)

- 2.2. V antiki portretno umetnost spodbudijo helenistični vladarji, po njihovem zgledu to tradicijo nadaljujejo rimski cesarji. Poimenujte enega od upodobljencev na sliki 2 ali 3 ter zapишite, kaj lahko razberete iz njegove upodobitve.

(2 točki)

- 2.3. Portreta na slikah 2 in 3 opredeljujemo kot idealizirana. Kaj to pomeni? S kakšnim namenom so nastajale te upodobitve?

(2 točki)

Slika 4 (slika 1 v barvni prilogi)

(Vir: <http://de.academic.ru/dic.nsf/dewiki/1325479>. Pridobljeno: 21. 5. 2013.)

Slika 5 (slika 2 v barvni prilogi)

(Vir: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Istanbul.Hagia_Sophia075.jpg. Pridobljeno: 21. 5. 2013.)

- 2.4. V srednjem veku so portreti bolj simbolne upodobitve. Upodobljenčeve prepoznavnost označujejo predmeti, ki ga opredeljujejo. Zapišite, kako take predmete strokovno poimenujemo. Navedite enega takih predmetov na sliki 4 ali sliki 5 (sliki 1 in 2 v barvni prilogi).

(2 točki)

- 2.5. Kako imenujemo obliko portreta, ki ga vidite na sliki 5 (slika 2 v barvni prilogi)? Navedite, kje se v srednjem veku običajno nahajajo take upodobitve.

(2 točki)

Slika 6 (slika 3 v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.canvaz.com/painters/h/Holbein-Hans1.htm>. Pridobljeno: 21. 5. 2013.)

- 2.6. Oglejte si sliko 6 (slika 3 v barvni prilogi) in opišite dve oblikovni značilnosti portreta. Iz predmetov na sliki razberite dve vsebinski značilnosti, ki označujeja portretiranca.

Oblikovne značilnosti: _____

Vsebinske značilnosti: _____

(4 točke)

2.7. V renesansi portret ni več samo privilegij vladarjev, ampak po njem posegajo vsi, ki si ga lahko privoščijo. Kdo so novi naročniki teh portretov?

(1 točka)

M 1 4 1 5 6 1 1 1 1 1

3. naloga: Bizantska umetnost

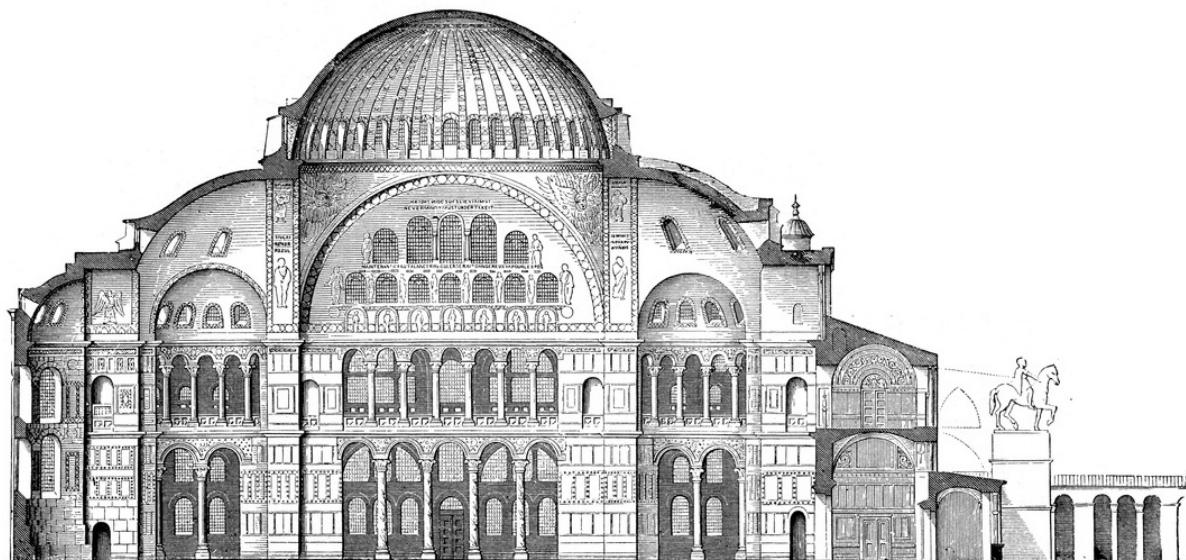

Slika 1

(Vir slik 1 in 1 a: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

Slika 1 a

Slika 1 b

(Vir: <http://greatestoccultist21century.weebly.com>. Pridobljeno: 23. 10. 2012.)

- 3.1. Na sliki 1 je predstavljena najmogočnejša arhitektura bizantske umetnosti. Poimenujte jo in navedite mesto, kjer stoji.

(2 točki)

- 3.2. Spomenike bizantske umetnosti najdemo tudi zunaj meja bizantskega cesarstva. Pojasnite, zakaj. Naštejte eno izmed današnjih držav, v kateri so spomeniki, ki jih označujemo kot bizantske.

(2 točki)

Slika 2

(Vir: S. Radojičić, Srpska umetnost u srednjem veku, Jugoslavija, Beograd 1982)

- 3.3. Slika 2 prikazuje značilno bizantsko sakralno arhitekturo. Opišite tri oblikovne značilnosti, ki jo opredeljujejo.

(3 točke)

Slika 3

(Vir: <http://media.vam.ac.uk/>. Pridobljeno: 21. 5. 2013.)

Slika 3 a (slika 4 v barvni prilogi)

(Vir: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/>. Pridobljeno: 21. 5. 2013.)

- 3.4. Iz katerega materiala je izdelana skrinjica na sliki 3? Zapišite, kako imenujemo postopek obdelovanja takega materiala.

(2 točki)

- 3.5. Na bizantinsko umetnost vpliva več tradicij. Na delu na slikah 3 in 3 a (slika 3 a je slika 4 v barvni prilogi) je razvidna helenistična tradicija, ki so jo v Bizancu dolgo ohranjali in nadaljevali. Navedite eno značilnost, ki jo prepozname kot helenistično.

(1 točka)

Slika 4 (slika 5 v barvni prilogi)

(Vir: E. Annoscia idr., Umetnost, Svetovna zgodovina, Mladinska knjiga, Ljubljana 2000)

Slika 5 (slika 6 v barvni prilogi)

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

- 3.6. Primerjajte deli na slikah 4 in 5 (sliki 5 in 6 v barvni prilogi). Za sliko 4 navedite dve oblikovni značilnosti. Za sliko 5 zapišite dve oblikovni značilnosti, s katerima slikar vnaša radikalne novosti in prekinja močan vpliv bizantinske umetnosti.

Slika 4 (slika 5 v barvni prilogi): _____

---

(2)

Slika 5 (slika 6 v barvni prilogi): _____

---

(2)
(4 točke)

- 3.7. Razložite pomen ali vsebino podobe na sliki 4 (slika 5 v barvni prilogi).

(1 točka)

15/36

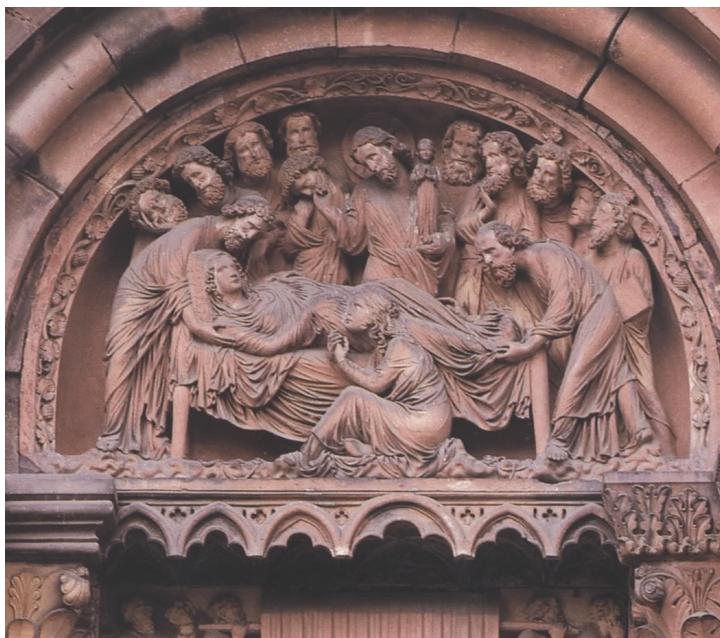
V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

4. naloga: Gotsko kiparstvo

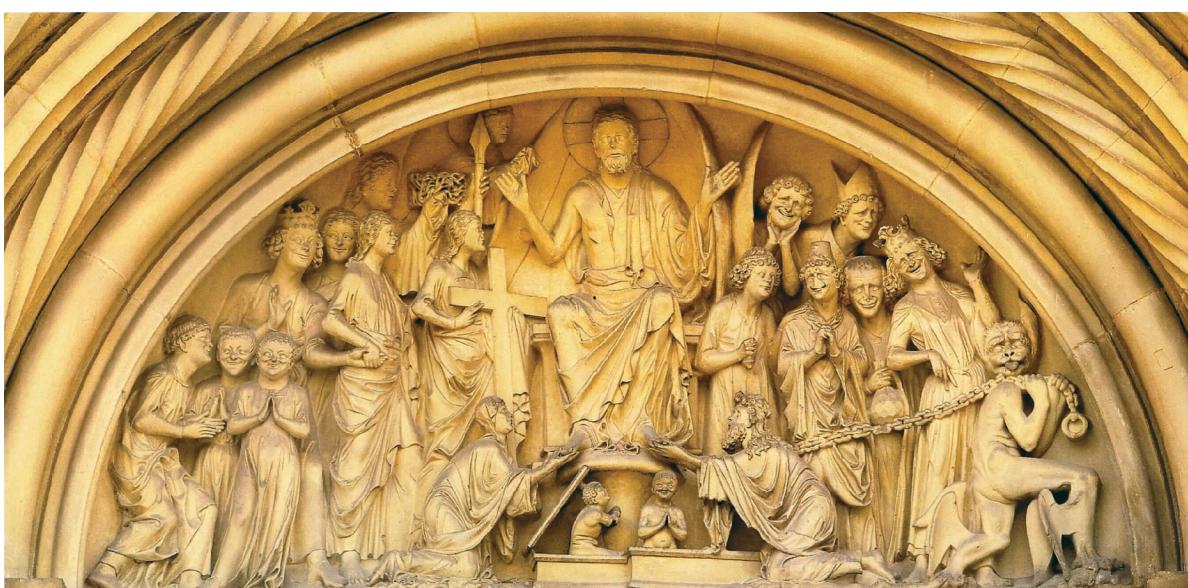
Slika 1

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

Slika 2

(Vir: H. Hofstatter, Pozni srednji vek, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1968)

Slika 3

(Vir: H. Hofstatter, Pozni srednji vek, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1968)

Slika 4

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

Slika 5

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

4.1. Na podlagi slik od 1 do 5 imenujte ikonografske motive.

Slika 1: _____

Slika 2: _____

Slika 3: _____

Slika 4: _____

Slika 5: _____

(5 točk)

4.2. Predstavljeno slikovno gradivo v tej nalogi sodi v različne dežele, vendar ima gotsko kiparstvo skupne prepoznavne značilnosti. Navedite tri oblikovne značilnosti tega obdobja.

(3 točke)

- 4.3. Kiparska dela na slikah od 1 do 4 so vezana na arhitekturo. Poimenujte tri arhitekturne dele oziroma člene, na katerih se pojavlja to kiparstvo.

(3 točke)

- 4.4. Na kipih so še vedno vidni sledovi poslikave. Strokovno poimenujte pobarvanost kipov.

(1 točka)

- 4.5. Slika 4 predstavlja motiv, približan vsakdanjemu človeku. Razložite ta motiv, navedite, kje se nahaja to kiparsko delo, in ga datirajte.

(3 točke)

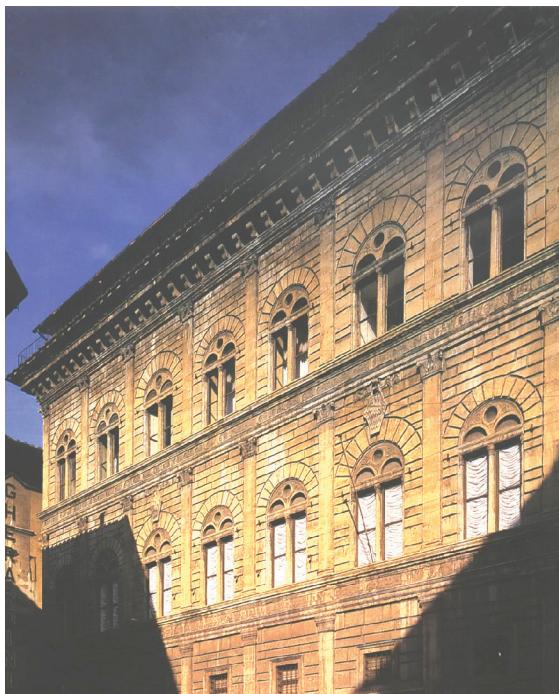

19/36

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

5. naloga: Poznavanje arhitekture, renesansa**Slika 1**

(Vir: R. E. Wolf, Rojstvo novega časa, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1969)

Slika 2

(Vir: J. Gympel, The Story of Architecture from Antiquity to Present, H. F. Ullmann, Bonn 2013)

5.1. Navedite tri pomembne renesančne arhitekte.

(3 točke)

5.2. Navedite tri oblikovne značilnosti zgodnje renesančne arhitekture.

(3 točke)

- 5.3. Poimenujte palačo na sliki 1 in mesto, v katerem stoji, ter navedite eno značilnost fasade.
Primerjajte ostenje palače z ostenjem stavbe na sliki 2. Ugotovite, kaj jima je skupno.

(3 točke)

Slika 3

(Vir: R. E. Wolf, Rojstvo novega časa, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1969)

- 5.4. S pomočjo slike 3 ugotovite, kateremu obdobju renesanse pripada arhitektura, in navedite dve značilnosti tega obdobja.

Obdobje: _____

Značilnosti: _____
_____
_____

(3 točke)

Slika 4(Vir: www.eupoti.com. Pridobljeno: 4. 7. 2013.)*Slika 4 a*

(Vir: N. Šumi, Arhitektura 16. stoletja na Slovenskem, Slovenska matica, Ljubljana 1965)

Slika 5(Vir: www.destinacije.com. Pridobljeno: 22. 11. 2012.)*Slika 6*

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

5.5. S pomočjo slik 4, 5 in 6 poimenujte tri renesančne arhitekture na Slovenskem.

Slika 4: _____

Slika 5: _____

Slika 6: _____

(3 točke)

23/36

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

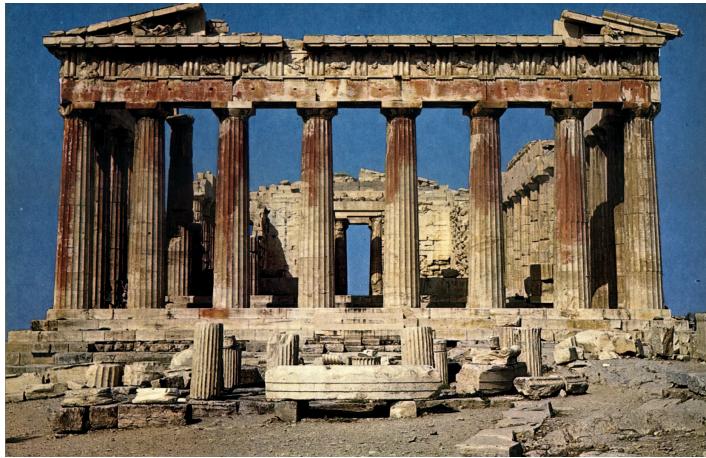
OBRNITE LIST.

DEL B**6. naloga**

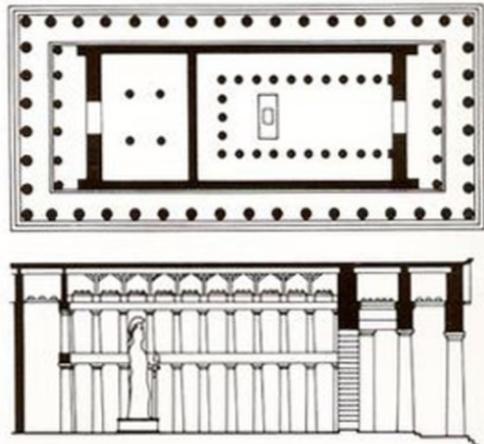
Oglejte si likovno delo na sliki 1 (slika 7 v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite. (4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi. (4 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...). (4 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 1 (slika 7 v barvni prilogi) s tistim na sliki 2 (slika 8 v barvni prilogi) glede na obliko in vplive na nastanek dela in na poznejša dela. (4 točke)
5. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del. (4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).

Slika 1 (slika 7 v barvni prilogi)

Slika 1 a

(Vir slik 1 in 1 a: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

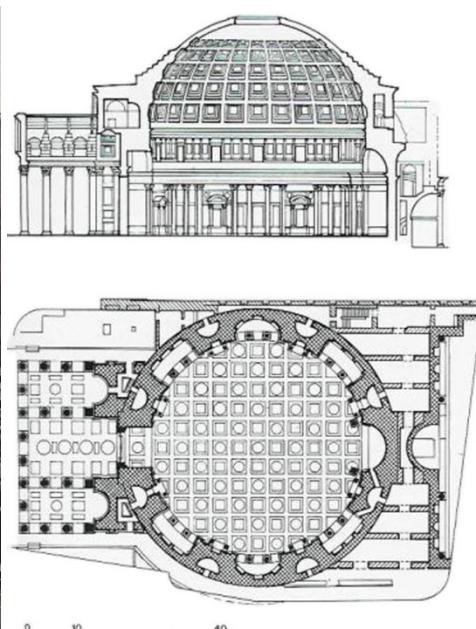
Slika 1 b (slika 7 a v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.ermaktravel.com/>. Pridobljeno: 30. 9. 2013.)

Slika 2 (slika 8 v barvni prilogi)

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

Slika 2 a

(Vir: <http://farm3.staticflickr.com/>. Pridobljeno: 21. 5. 2013.)

7. naloga

Oglejte si likovno delo na sliki 1 (slika 9 v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

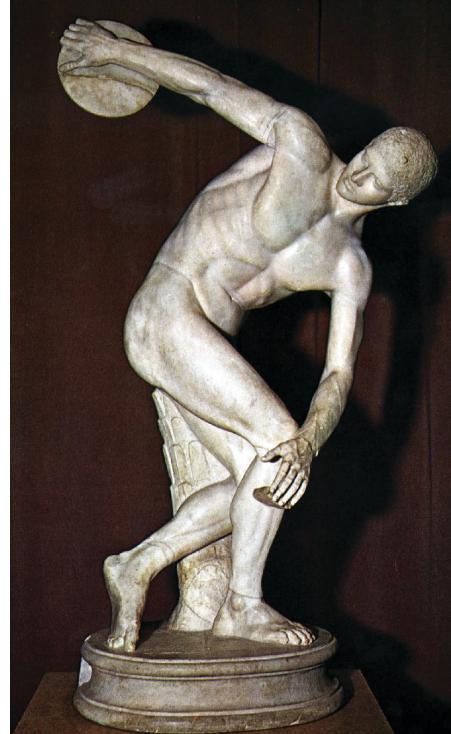
1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo sloganovno opredelite. (4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi. (4 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...). (4 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 1 (slika 9 v barvni prilogi) z delom na sliki 2 (slika 10 v barvni prilogi) glede na obliko in vplive tako, da razložite pojmovanje lepote telesa v antiki in renesansi. (4 točke)
5. Primerjalno opredeljite svoj odnos do obeh del. (4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).

*Slika 1 (slika 9
v barvni prilogi)*

(Vir: H. W. Janson
in A. F. Janson,
History of Art,
Thames and
Hudson, London
1997⁵)

*Slika 2 (slika 10
v barvni prilogi)*

(Vir: M.
Hollingsworth,
Umetnost v
zgodovini človeštva,
DZS, Ljubljana 1993)

8. naloga

Oglejte si likovno delo na sliki 1 (slika 11 v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite. (4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi. (4 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...). (4 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Delo na sliki 1 (slika 11 v barvni prilogi) primerjajte z delom na sliki 2 (slika 12 v barvni prilogi), napišite, pod kakšnimi literarnimi vplivi sta deli nastali, ter opredeljite, zakaj te vsebine postanejo priljubljene v renesančni umetnosti, v kakšnih okoliščinah se pojavljajo in čemu so služile. (4 točke)
5. Primerjalno opredeljite svoj odnos do obeh del. (4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).

Slika 1 (slika 11 v barvni prilogi)

(Vir: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting. An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton Abbot 2004)

Slika 2 (slika 12 v barvni prilogi)

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

Številka izbrane naloge: _____

V sivo polje ne pište.

V sivo polje ne pišite.

M 1 4 1 5 6 1 1 1 2 9

29/36

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

31/36

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

M 1 4 1 5 6 1 1 1 3 3

33/36

Barvna priloga (k Izpitni poli 1)

Slika 1

Slika 2

Slika 3

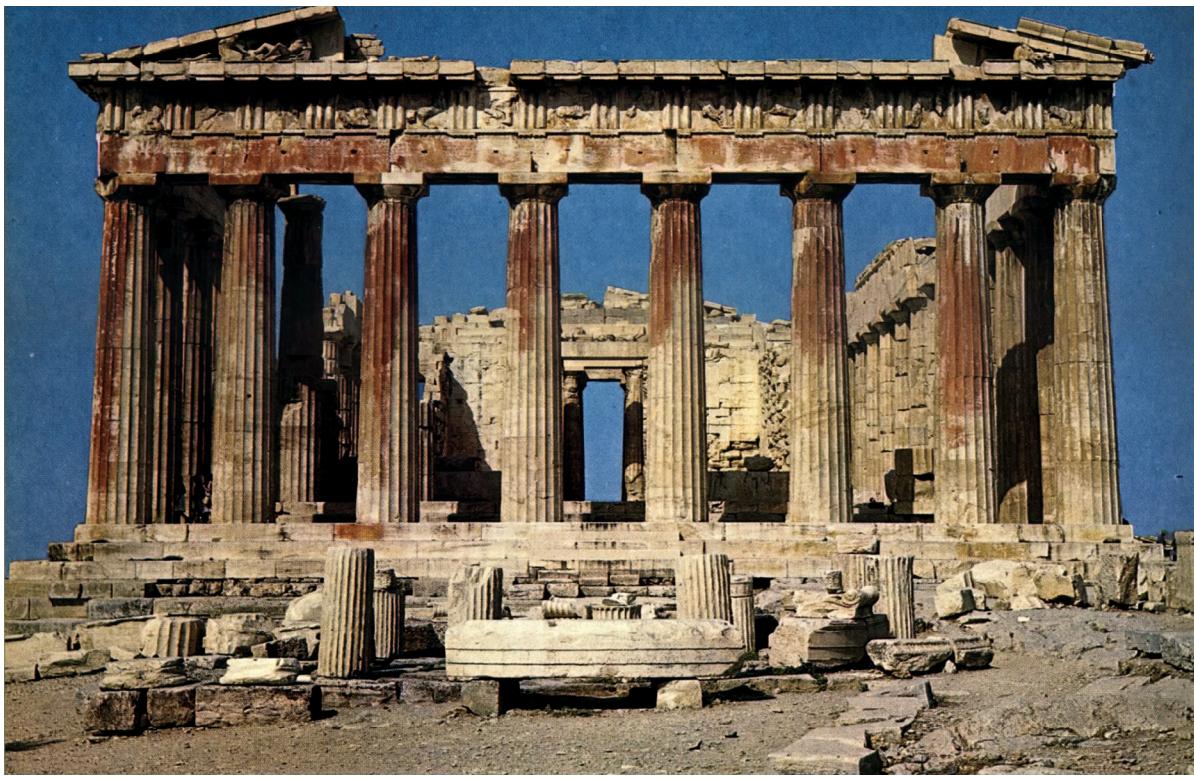
Slika 4

Slika 5

Slika 6

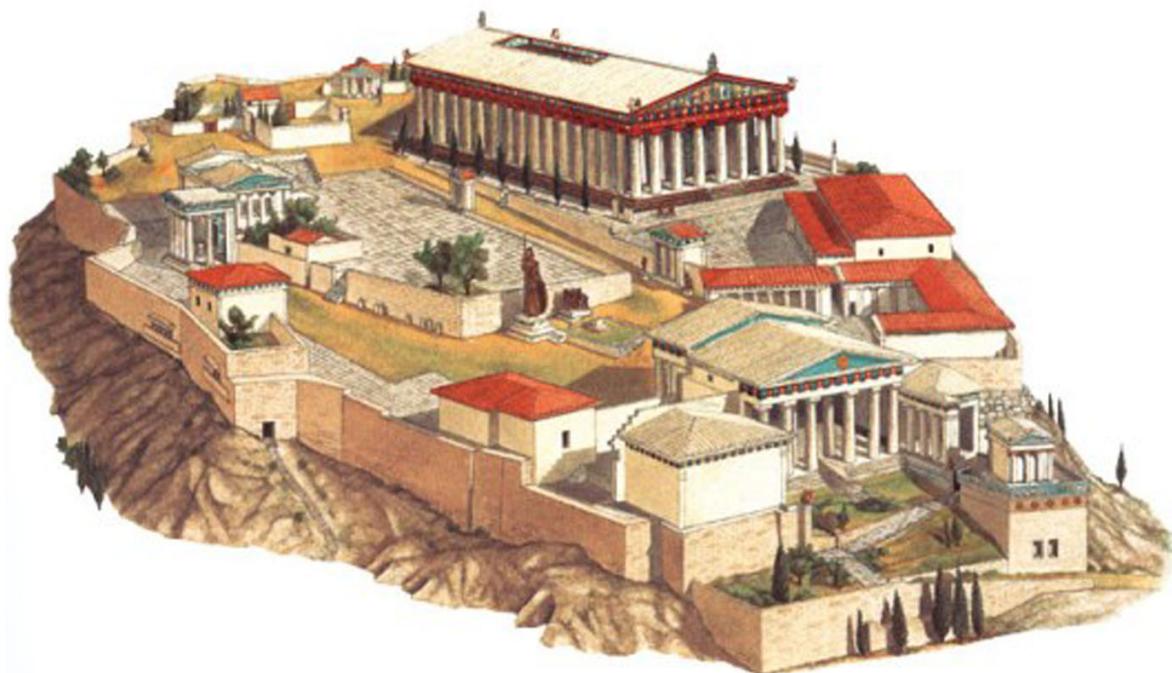

Slika 7

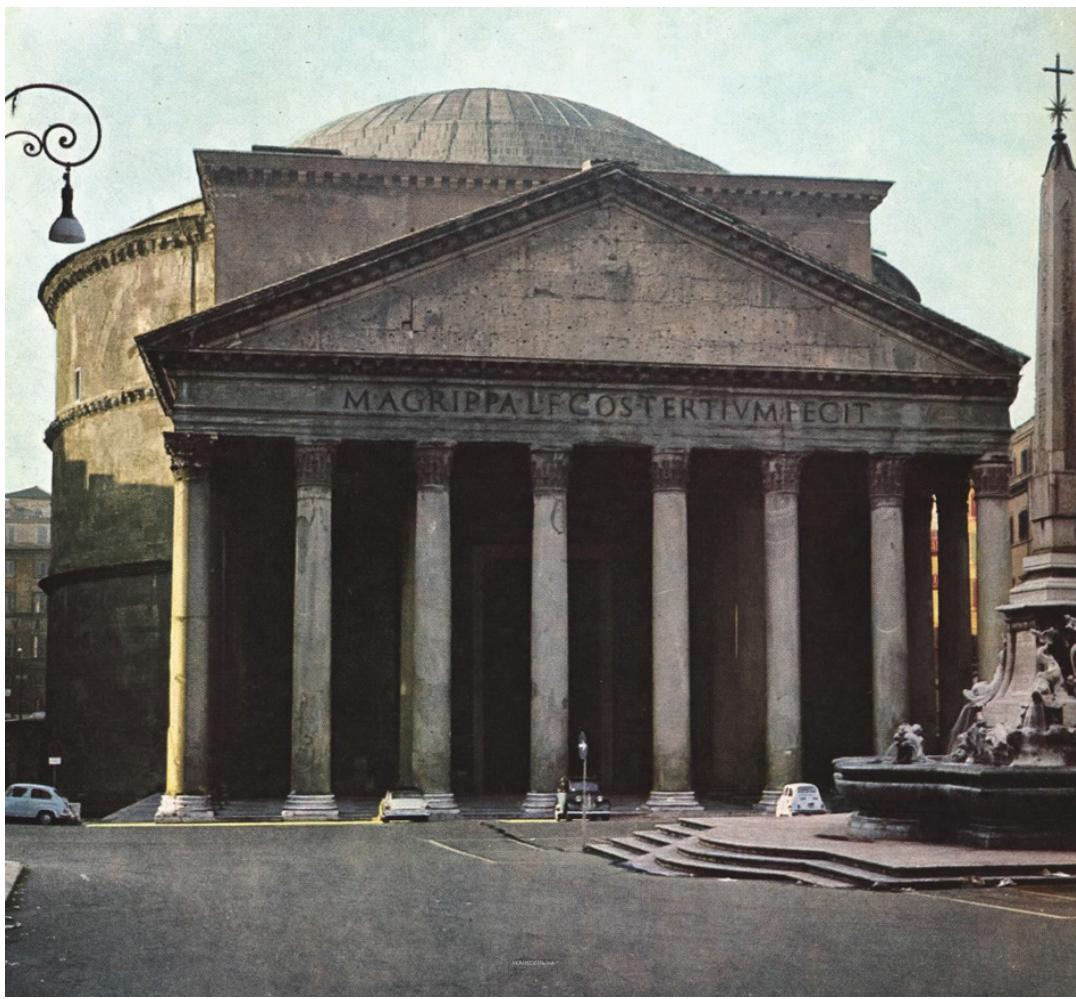

M 1 4 1 5 6 1 1 1 3 5

V sivo polje ne pišite.

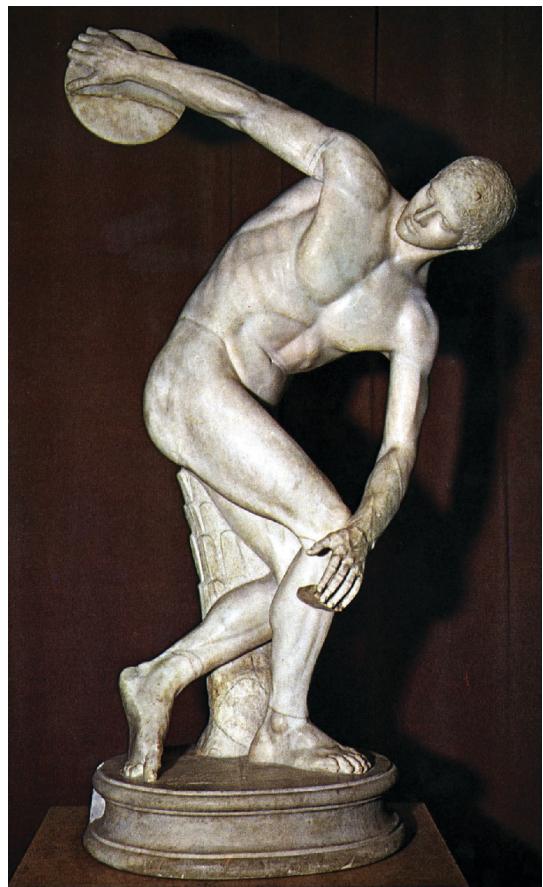
Slika 7 a

Slika 8

Slika 9

Slika 10

Slika 11

Slika 12